

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo branitelja

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA
O ISTRAŽIVANJU, UREĐENJU I ODRŽAVANJU VOJNIH GROBLJA ,GROBLJA
ŽRTAVA DRUGOG SVJETSKOG RATA I POSLIJERATNOG RAZDOBLJA**

Zagreb, srpanj 2012. godine

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU, UREĐENJU I ODRŽAVANJU VOJNIH GROBLJA, GROBLJA ŽRTAVA DRUGOG SVJETSKOG RATA I POSLIJERATNOG RAZDOBLJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja (u daljem tekstu: Zakon) sadržana je u odredbi članka 2.stavak 4. podstavak1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Sadašnje stanje u području postupanja s posmrtnim ostacima i grobljima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Republici Hrvatskoj ne zadovoljava potrebnu razinu nastojanja da se žrtvama Drugog svjetskog rata i žrtvama poslijeratnog razdoblja dostojno obilježe vječna počivališta i dostojno osigura trajno održavanje groblja žrtava Drugog svjetskog rata i žrtava poslijeratnog razdoblja.

Gornja ocjena može se dati i pored činjenice da je postupanje s posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Republici Hrvatskoj uređeno dvama zakonima i to:

1. Zakonom o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu, iz 1992. godine (koji se odnosi na pripadnike stranih oružanih sila), („NN“ broj 91/92) i
2. Zakonom o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata, iz 2011. godine, koji se odnosi na žrtve nakon 9. svibnja 1945. godine („NN „ broj 31/11)

Međutim, niti jednim zakonom nije predviđeno:

- postupanje s novo-otkrivenim vojnim grobljima žrtava Drugog svjetskog rata
- trajno održavanje vojnih groblja žrtava Drugog svjetskog rata na području Republike Hrvatske
- zaštita vojnih groblja osoba s područja Republike Hrvatske u inozemstvu te
- provedba međudržavnih ugovora o zaštiti vojnih groblja (sa Saveznom Republikom Njemačkom , Talijanskom Republikom i Republikom Slovenijom).

Neriješena pitanja postupanja s posmrtnim ostacima smrtno stradalih žrtava iz Republike Hrvatske u Drugom. svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju je dijelom posljedica nedostatka sustavnog pristupa ovoj problematici - obilježavanju mjesta stradanja, trajnom dostojnom zbrinjavanju posmrtnih ostataka i održavanju vojnih groblja.

U državama članicama Europske unije (Savezna Republika Njemačka, Talijanska Republika), uključujući i susjedne države s kojima Republika Hrvatska u dijelu novije

povijesti ima najviše dodirnih točaka (Republika Slovenija), sustavno je uređeno pitanje istraživanja, obilježavanja, održavanja i skrbi za ratna groblja, pojedinačne grobnice te masovne grobnice i spomenike žrtvama rata.

U Republici Hrvatskoj postoji uvjerenje kako vojnici i civili koji su zbog različitih vojnih i drugih djelovanja izgubili život u Drugom. svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju imaju pravo na dostojno počivalište.

Opći cilj Zakona je: uspostaviti sustav radi očuvanja spomena na sve stradale u Drugom svjetskom ratu i poslijeratnom razdoblju.

Očuvanje spomena će se postići kroz dostojno zbrinjavanje pronađenih posmrtnih ostataka, obilježavanje mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, te skrbi o održavanju njihovih groblja.

Navedeni opći cilj proistječe iz:

- Ženevskih konvencija od 12. kolovoza 1949. godine i iz Dopunskih protokola od 8. lipnja 1977. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba
- Zakona o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu („NN“ broj 91/92)
- Zakona o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata („NN“ broj 31/11)
- Zaključenih međudržavnih ugovora o uređenju vojnih groblja između Vlade Republike Hrvatske i:
 - Vlade Savezne Republike Njemačke („Narodne novine-Međunarodni ugovori,“ broj 17/97)
 - Vlade Talijanske Republike („Narodne novine-Međunarodni ugovori“, broj 6/01)
 - Vlade Republike Slovenije („Narodne novine-Međunarodni ugovori“, broj 4/09).

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom su:

- istraživanje, uređenje i dostojno trajno održavanje grobova žrtava poslijeratnog razdoblja, te vođenje evidencije pojedinačnih i masovnih grobova žrtava poslijeratnog razdoblja i utvrđenog broja posmrtnih ostataka u njima
- premještanje i dostojno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja kada je to u javnom interesu ili ako su isti pronađeni prilikom infrastrukturnih, urbanističkih ili drugih radova, te njihovog evidentiranja
- trajno održavanja vojnih groblja te groblja civilnih žrtava rata i poslijeratnog razdoblja .

Zakon predviđa procedure postupanje sa svim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja:

- U cijelosti je zadržano i dodatno predviđeno istraživanje, uređenje i održavanje groblja i grobova žrtava poslijeratnog razdoblja (obuhvaćeno Zakonom iz 2011. godine)
- Predviđeno je postupanje s novo-pronađenim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja (koje nije bilo regulirano niti jednim propisom)
- Uređeno je trajno održavanje vojnih groblja i groblja civilnih žrtava Drugog svjetskog rata (koje je parcijalno bilo obuhvaćeno Zakonom iz 1992. godine).

Ovakav pristup reguliranju postupanja s posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja:

- Nesumnjivo predstavlja višu razinu zaštite i očuvanja spomena na žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, a utemeljeno je na stajalištu (koje promovira međunarodno humanitarno pravo i niz rezolucija europskih tijela), da vojnici i civili koji su zbog različitih vojnih i drugih djelovanja izgubili život imaju pravo na dostojno vječno počivalište.
- Uspostavom i razvojem sustava u području postupanja s posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, Republika Hrvatska osigurava dostojno postupanje prema svim žrtvama, dok eventualni kazneni progon i istraživanje događaja ostaju u području pravosudnih tijela i povjesničara.
- Povjeravanje nadležnosti za provedbu zakona jednom središnjem tijelu državne uprave – u ovom slučaju Ministarstvu branitelja, predstavlja najracionalnije rješenje kako s aspekta radnih procesa i ljudskih resursa, tako i u dijelu transparentnosti financiranja.
- Prenošenje nadležnosti za trajno održavanje groblja žrtva Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja na jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb osigurava trajnu skrb uz minimalno fiskalno opterećenje jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Za provedbu Zakona potrebno je osigurati proračunska sredstva na razdjelu Ministarstva branitelja.

Obzirom su Državnim proračunom za 2012. godinu na razdjelu Ministarstva branitelja planirana proračunska sredstva za financiranje Ureda za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkog zločina nakon Drugog svjetskog rata, to je potrebno planirana sredstva u iznosu od 2.500.000,00 kn u 2012. godini koristiti za financiranje poslova koji su Zakonom stavljeni u nadležnost Ministarstva branitelja. Ova sredstva su dostatna i za financiranje plaća i svih drugih troškova djelatnika Ureda (ravnatelj plus 4 djelatnika) za koje je Zakonom predviđeno preuzimanje u Ministarstvu branitelja.

IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Nacrta prijedloga Zakona o istraživanju, uređenju i održavanju vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja s obrazloženjem.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU, UREĐENJU I ODRŽAVANJU VOJNIH GROBLJA ,GROBLJA ŽRTAVA DRUGOG SVJETSKOG RATA I POSLIJERATNOG RAZDOBLJA

I.OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom, sukladno međunarodnom humanitarnom pravu i sukladno načelima i pravilima o postupanju s mrtvima predviđenim u odredbama Ženevskih konvencija od 12. kolovoza 1949. godine i u Dopunskim protokolima od 8. lipnja 1977. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba, sukladno Rezoluciji 1481 o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih poredaka (režima) koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 25. siječnja 2006. godine, sukladno Rezoluciji Europskog parlamenta od 02. travnja 2009. godine o europskoj savjesti i totalitarizmu, i sukladno opredjeljenju Republike Hrvatske da vojne i civilne osobe koje su zbog ratnog djelovanja u Drugom svjetskom ratu i zbog djelovanja u poslijeratnom razdoblju izgubile život, imaju pravo na dostojno vječno počivalište, uređuju pitanja od značenja za :

- istraživanje, uređenje i dostojno trajno održavanje grobova žrtava poslijeratnog razdoblja, te vođenje evidencije pojedinačnih i masovnih grobova žrtava poslijeratnog razdoblja i utvrđenog broja posmrtnih ostataka u njima,
- premještanje i dostojno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja kada je to u javnom interesu ili ako su isti pronađeni prilikom infrastrukturnih, urbanističkih ili drugih radova, te njihovo evidentiranje,
- trajno održavanje vojnih groblja te groblja civilnih žrtava rata i žrtava poslijeratnog razdoblja.

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju slijedeće značenje:

- „*žrtve Drugog svjetskog rata*“ su osobe poginule u Drugom svjetskom ratu ili umrle uslijed rata, u vremenskom razdoblju od 6. travnja 1941. godine do 9. svibnja 1945. godine,
- „*žrtve poslijeratnog razdoblja*“ su osobe koje su smrtno stradale u oružanim sukobima nakon 9. svibnja 1945. godine te žrtve stradale od strane komunističkog režima na području Republike Hrvatske i u inozemstvu, uključujući ubijene osobe u izvan-sudskim egzekucijama, zlostavljanjem u zatvorima ili zarobljeništvu, terorističkim i gerilskim napadima kao i atentatima uslijed neslaganja s politikom i političkim uređenjem tadašnje države,
- „*vojna groblja*“ su groblja i grobovi vojnika poginulih u Drugom svjetskom ratu ili umrlih uslijed rata na području Republike Hrvatske kao i groblja i grobovi poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u Prvom i Drugom svjetskom ratu,
- „*vojna groblja u inozemstvu*“ su groblja i grobovi vojnika s područja Republike Hrvatske poginulih u Drugom svjetskom ratu ili umrlih u Drugom svjetskom ratu u inozemstvu kao i groblja i grobovi osoba koje su s područja Republike Hrvatske u Drugom svjetskom ratu bile prisilno deportirane u logore, u egzil, na prisilni rad, ili su prisilno mobilizirane u strane vojske i slično, uslijed čega su poginuli ili umrli u inozemstvu u Drugom svjetskom ratu,

- „groblje žrtava rata“ su groblja i grobovi osoba-civila koji su umrli ili su ubijeni u Drugom svjetskom ratu ili su zbog istog rata umrli ili ubijeni na području Republike Hrvatske,
- „groblje žrtava poslijeratnog razdoblja“ su groblja i grobovi osoba koje su smrtno stradale u oružanim sukobima nakon 9. svibnja 1945. godine te žrtava komunističkog režima na području Republike Hrvatske i u inozemstvu, uključujući ubijene osobe u izvan-sudskim egzekucijama, zlostavljanjem u zatvorima ili zarobljeništvu, terorističkim i gerilskim napadima kao i atentatima uslijed neslaganja s politikom i političkim uređenjem tadašnje države,
- „groblja i grobovi“ su groblja, grobovi, spomenici-kosturnice, nadgrobni spomenici i druga nadgrobna spomen-obilježja vojnika smrtno stradalih u Drugom svjetskom ratu, smrtno stradalih pripadnika stranih oružanih sila u Drugom svjetskom ratu, te civilnih žrtava iz Drugog svjetskog rata i žrtava poslijeratnog razdoblja,
- „uređenje groblja“ je određivanje granica groblja i postavljanje ili obnavljanje spomenika te poduzimanje daljnjih mjera koje uključuju promjene na području označavanja i gradnje groblja ili kosturnica,
- „održavanje groblja“ je održavanje reda kao i niz aktivnosti i radnji koje se poduzimaju radi očuvanja vojnih groblja i groblja žrtava iz Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja te radi njihovog održavanja u prepoznatljivom stanju i postupanje prema njima s dužnim poštovanjem i sukladno obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima koje je sklopila Republika Hrvatska,
- „istraživanje groblja“ je niz aktivnosti i radnji na istraživanju i prikupljanju podataka i arhivske građe, terensko opažanje, mjerenje i kartiranje.

(2) Izrazi „vojna groblja“ „groblja žrtava rata“ i „groblja žrtava poslijeratnog razdoblja“ ne odnosi se na groblja, grobove i grobnice žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja koje se nalaze na civilnim grobljima ili pojedinačne grobove i grobnice izvan civilnih groblja, a koje su zbrinule i sahranile obitelji, kao i na Spomen područja proistekla iz Drugog svjetskog rata.

Članak 3.

Izvršenje obveze istraživanja i uređenja grobova žrtava poslijeratnog razdoblja i vođenja evidencija o pronađenim mjestima i broju žrtava u njima, te postupanja s pronađenim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i žrtava poslijeratnog razdoblja i njihovog dostojnog zbrinjavanja, te dostojnog trajnog održavanja vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i žrtava poslijeratnog razdoblja sukladno odredbama ovoga Zakona, preuzima Republika Hrvatska.

II. NADLEŽNOST MINISTARSTVA I TIJELA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I GRADA ZAGREBA, POSTUPANJE S PRONAĐENIM GROBOVIMA I POSMRTNIM OSTACIMA, UREĐENJE GROBLJA I GROBOVA TE NJIHOVO ODRŽAVANJE

Članak 4.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je ministarstva nadležnog za branitelje (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članak 5.

- (1) Ministarstvo sustavno istražuje, uređuje i obavlja nadzor u cilju postizanja dostojnog i trajnog održavanja groblja i grobova žrtava poslijeratnog razdoblja i vodi evidencije pojedinačnih i masovnih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja i utvrđenog broja posmrtnih ostataka u njima.
- (2) Ministarstvo poduzima radnje i mjere radi premještanja i dostojnog zbrinjavanja posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja kada je to u javnom interesu ili ako su isti pronađeni prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških, speleoloških i drugih poslova i radova ili na bilo koji drugi način, te njihovom evidentiranju.
- (3) Ministarstvo vodi evidenciju hrvatskih vojnih groblja u inozemstvu.
- (4) Zaštita vojnih groblja u inozemstvu provodi se u skladu sa zaključenim međudržavnim ugovorima/sporazumima, ili prema dogovoru sa zemljama s kojima Republika Hrvatska nema zaključene međudržavne ugovore/sporazume.
- (5) Provedba zaključenih međudržavnih ugovora/sporazuma o uređenju i održavanju vojnih groblja, u nadležnosti je Ministarstva.

Članak 6.

- (1) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb nadležni su za poslove trajnog održavanja groblja i grobova predviđenih odredbama ovoga Zakona.
- (2) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb poslove trajnog održavanja groblja i grobova iz stavaka 1. ovoga članka izvršavaju temeljem ugovora sklopljenog s javnom ustanovom, trgovačkim društvom, ili drugom pravnom ili fizičkom osobom, ili sa službom-vlastitim pogonom.
- (3) U izvršavanju obveza iz stavka 1. ovoga članka jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su surađivati s Ministarstvom i odmah izvijestiti Ministarstvo o sklopljenim ugovorima iz stavka 2. ovoga članka.

1. Istraživanje i uređenje groblja žrtava poslijeratnog razdoblja

Članak 7.

- (1) U izvršenju poslova istraživanja i uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja Ministarstvo osobito:
 - prikuplja i obrađuje podatke i arhivsku građu o žrtvama poslijeratnog razdoblja
 - surađuje s nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj, pravosudnim tijelima, međunarodnim institucijama, stručnim organizacijama i ustanovama, udrugama građana iz zemlje i inozemstva, građanima i jedinicama lokalne samouprave u istraživanju groblja žrtava poslijeratnog razdoblja
 - u suradnji s drugim nadležnim tijelima i sa stručnim organizacijama provodi utvrđivanje broja posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja u svakom pronađenom grobu ili masovnoj grobnici
 - organizira i snosi troškove uređenja pronađenih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, kao i uređenje pristupnih putova
 - vodi evidenciju svih utvrđenih mjesta groblja žrtava poslijeratnog razdoblja te broja posmrtnih ostataka u njima.

(2) Pravilnik o kriterijima i standardima za uređenje pronađenih groblja i prilaznih putova iz stavka 1. ovoga članka koji podrazumijeva dostojanstveno, prigodno i racionalno uređenje donosi ministar branitelja (u daljem tekstu: ministar) .

(3) Ministar će pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka propisati detaljan sadržaj evidencije utvrđenih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja.

(4) Ministarstvo donosi godišnji program uređenja pronađenih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja.

Članak 8.

(1) Ministarstvo je ovlašteno zahtijevati od arhiva, muzeja, vjerskih institucija, upravnih organizacija, političkih organizacija, udruga građana i drugih pravnih osoba i drugih institucija da mu stave na uvid svu dokumentaciju kojom raspolažu, a koja je važna za obavljanje poslova iz članka 7. ovog Zakona.

(2) Sve pravne osobe i institucije iz stavka 1. ovoga članka dužne su postupiti po zahtjevu Ministarstva.

Članak 9.

Za pribavljanje dokumentacije koja se čuva u institucijama izvan Republike Hrvatske Ministarstvo će putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove zatražiti pomoć i suradnju drugih država i njihovih institucija.

Članak 10.

(1) U slučaju utemeljene sumnje na postojanje groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, Ministarstvo će o istom izvijestiti nadležno državno odvjetništvo i Ministarstvo unutarnjih poslova.

(2) U koordinaciji s nadležnim državnim odvjetništvom i Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvo će pristupiti daljnjem istraživanju i/ili provođenju radnji temeljem naloga nadležnog državnog odvjetništva i suca istrage.

Članak 11.

(1) Pri uređenju groblja žrtava poslijeratnog razdoblja i prilaznih putova Ministarstvo surađuje s jedinicama lokalne samouprave i Gradom Zagrebom i usklađuje rješenja s važećim propisima.

(2) Vlasnici ili posjednici zemljišta na kojima su groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, ili preko kojih su ista groblja dostupna, dužni su omogućiti pristup i uređenje groblja te postavljanje i održavanje oznaka.

Članak 12.

(1) Nakon uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja Ministarstvo postavlja jedinstveni natpis na uređena groblja.

(2) Natpis na grobljima iz stavka 1. ovoga članka sadrži činjenične podatke o broju i okolnostima stradanja žrtava, bez izraza koji potiču na mržnju i osvetu.

(3) Tekst natpisa, oblik, veličinu i tehničko rješenje za postavljanje natpisa iz stavka 2. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar.

Članak 13.

Osim natpisa iz članka 12. ovog Zakona, na uređena groblja žrtava poslijeratnog razdoblja može se postaviti i vjersko obilježje u dogovoru s lokalnim vjerskim institucijama.

Članak 14.

(1) Ako to zahtijeva interes uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, ili javni interes, Ministarstvo uz suglasnost nadležne sanitarne inspekcije može dati dozvolu za prijenos posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja.

(2) Za pojedina groblja žrtava poslijeratnog razdoblja Ministarstvo iznimno organizira ekshumaciju posmrtnih ostataka i njihovo konačno zbrinjavanje na drugim unaprijed utvrđenim mjestima.

(3) Konačno zbrinjavanje posmrtnih ostataka iz stavka 2. ovoga članka poduzima se u posebnim okolnostima koje određuju prostorni, građevinski, prometni ili drugi uvjeti na mjestu pronađenih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja.

(4) Troškove nastale ekshumacijom i prijenosom posmrtnih ostataka iz stavka 3. ovoga članka u cijelosti snosi podnositelj zahtjeva za njihov premještaj, osim radnji iz članka 10. ovog Zakona čije troškove snosi Ministarstvo.

Članak 15.

(1) U posebnim slučajevima, kada za to postoji opravdani zahtjev obitelji ili drugih osoba ili tijela i ako postoji mogućnost, može se provesti ekshumacija i prijenos posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja.

(2) O zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka odlučuje Ministarstvo uz suglasnost nadležne sanitarne inspekcije.

(3) Ministarstvo može dopustiti ekshumaciju i prijenos posmrtnih ostataka iz stavka 1. ovoga članka samo u slučajevima kada su posmrtni ostaci pokopani u pojedinačnoj grobnici i/ili kada je moguća njihova nesporna identifikacija.

(4) Troškove nastale ekshumacijom i prijenosom posmrtnih ostataka iz stavka 1. ovoga članka u cijelosti snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 16.

(1) U posebnim slučajevima, kada za to postoji opravdani zahtjev obitelji ili drugih osoba ili tijela i ako postoji mogućnost, može se provesti identifikacija posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja.

(2) O zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka odlučuje Ministarstvo.

(3) Troškove nastale identifikacijom posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja u cijelosti snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 17.

Sredstva za obavljanje poslova iz članka 7. ovog Zakona osiguravaju se u Državnom proračunu .

2. Postupanje s pronađenim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i žrtava poslijeratnog razdoblja

Članak 18.

(1) Ako se tijekom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških radova, ili ostalih pripremnih radova na gradilištima , intervencijama u zemljištu , pronađu posmrtni ostaci osoba za koje se prema procjeni starosti može razumno pretpostaviti da su posmrtni ostaci žrtava Drugog svjetskog rata i/ili poslijeratnog razdoblja, investitor ili izvođač radova dužan je bez odgode, odmah, obustaviti radove i obavijestiti Ministarstvo i nadležnu Policijsku upravu Ministarstva unutarnjih poslova.

(2) Obveze iz stavaka 1. ovoga članka odnose se i na vlasnike ili posjednike zemljišta i fizičke i pravne osobe, kada na zemljištu u svom vlasništvu ili posjedu obavljaju bilo koje radove.

(3) Po primitku obavijesti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, nadležna Policijska uprava Ministarstva unutarnjih poslova će bez odgode odrediti rok zabrane daljnjih radova, koji ne može biti dulji od 30 dana, te će u roku od tri dana nakon primitka obavijesti, svoju obavijest proslijediti nadležnom državnom odvjetništvu i Ministarstvu.

(4) Ako nadležni državni odvjetnik sukladno svojim nadležnostima utvrdi da se radi o posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i/ili posmrtnim ostacima žrtava poslijeratnog razdoblja, produljiti će se rok zabrane daljnjih radova iz stavka 3. ovoga članka, ali ne duže od šest mjeseci. U vrijeme trajanja zabrane radova, zabranjen je sav rad na mjestu pronalaska posmrtnih ostataka, osim nužno potrebnih radnji za osiguranje već učinjenih infrastrukturnih, urbanističkih i drugih radova, koji se mogu obavljati samo uz odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova.

(5) Opseg intervencije – ekshumacije, obrade i identifikacije posmrtnih ostataka iz stavka 1. ovoga članka, odrediti će nadležni sudac istrage.

Članak 19.

Sukladno nalogu nadležnog suca istrage, Ministarstvo će organizirati ekshumaciju, obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka osoba iz članka 18. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 20.

Po završetku opisanih istražnih radnji, Ministarstvo će trajno zbrinuti posmrtne ostatke osoba iz članka 18. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 21.

(1) Ako se utvrdi da su u novootkrivenom groblju pokopani posmrtni ostaci pripadnika stranih oružanih sila ili strani državljani, Ministarstvo će odmah putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove obavijestiti njihovu matičnu državu.

(2) Na zahtjev matične države, Ministarstvo može dopustiti ekshumaciju i prijenos posmrtnih ostataka u matičnu državu, odnosno uređenje vojnog groblja na području novootkrivenog groblja, kao i ekshumaciju i premještaj posmrtnih ostataka na drugo odgovarajuće mjesto.

(3) Nastale troškove provođenja radnji iz stavka 2. ovoga članka snosi matična država, ako zaključenim međudržavnim ugovorom/sporazumom nije drukčije određeno.

Članak 22.

Ministarstvo može provesti ekshumaciju i dostojno trajno zbrinjavanje posmrtnih ostataka osoba iz članka 18. ovog Zakona i u slučajevima ako to zahtjeva javni interes, a kada se pravosudna tijela odrede nenadležnima.

Članak 23.

Podaci o pronađenim grobnim mjestima i utvrđenom broju posmrtnih ostataka u njima unose se u evidenciju pojedinačnih i masovnih grobova žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja.

Članak 24.

Sredstva za obavljanje poslova iz članka 19., članka 20. i članka 22. ovog Zakona osiguravaju se u Državnom proračunu.

3. Trajno održavanje vojnih groblja, groblja žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja

Članak 25.

Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, uključujući groblja i grobove pripadnika stranih oružanih sila, dužne su ih održavati pod uvjetima i na način propisan Pravilnikom o načinu i sadržaju vođenja evidencije te načinu obilježavanja i održavanja vojnih groblja te groblja civilnih žrtava rata i poslijeratnog razdoblja kojega donosi ministar.

Članak 26.

(1) Vojna groblja, groblja žrtava poslijeratnog razdoblja i groblja žrtava rata ne mogu se prekopati niti prenositi, niti im se može mijenjati izgled bez prethodne suglasnosti Ministarstva.

(2) Groblja i grobovi pripadnika stranih oružanih sila ne mogu se prekopati niti prenositi, niti se može mijenjati njihov izgled bez prethodne suglasnosti Ministarstva i matičnih država poginulih i umrlih pripadnika stranih oružanih sila.

Članak 27.

(1) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb, na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, dužni su o ovim grobljima voditi evidencije.

(2) U roku od 90 dana od stupanja na snagu pravilnika iz članka 25. ovog Zakona, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužne su dostaviti Ministarstvu podatke o grobljima i grobovima, spomenicima - kosturnicama, nadgrobnim spomenicima i drugim nadgrobnim spomen-obilježjima žrtava rata i žrtava poslijeratnog razdoblja koji se nalaze na njihovom području.

(3) Ako nadležna tijela iz stavka 2. ovoga članka raspolažu saznanjima kojima bi se dopunile odnosno mijenjale postojeće evidencije, dužne su evidencije dopuniti ili izmijeniti sukladno odredbama propisanim Pravilnikom iz članka 25. ovog Zakona te o takvoj dopuni odnosno izmjeni odmah izvijestiti Ministarstvo.

Članak 28.

(1) U slučaju novootkrivenih vojnih groblja, groblja žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su surađivati s Ministarstvom pri usklađivanju uređenja vojnih groblja, groblja žrtava rata i groblja poslijeratnog razdoblja s dokumentima prostornog planiranja.

(2) Ministarstvo će u suradnji s ministarstvom nadležnim za kulturu odrediti vojna groblja, mjesta stradanja, groblja i grobove žrtava rata i poslijeratnog razdoblja, koja u cjelini ili dijelom imaju iznimnu kulturno-povijesnu vrijednost, a pri čijem se uređenju i održavanju primjenjuju posebni propisi.

Članak 29.

U slučaju potrebe za premještanjem posmrtnih ostataka i njihovim trajnim dostojnim zbrinjavanjem, jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem su području pronađeni posmrtni ostaci vojnika, žrtava rata i žrtava poslijeratnog razdoblja, dužni su osigurati odgovarajuće mjesto za trajno zbrinjavanje posmrtnih ostataka.

Članak 30.

(1) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja žrtava rata i groblja žrtava poslijeratnog razdoblja dužne su Ministarstvu dostaviti godišnje izvješće o provedbi obveza iz ovog Zakona. Izvješće su dužne dostaviti do 31. siječnja tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

(2) Ministarstvo vodi skupnu evidenciju o vojnim grobljima, grobljima žrtava rata i žrtava poslijeratnog razdoblja.

Članak 31.

Sredstva za provedbu obveza iz članka 25.i članka 29. ovog Zakona osiguravaju se iz:

- Državnog proračuna Republike Hrvatske,
- proračuna jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba
- doznačenih sredstava država potpisnica međudržavnog sporazuma/ugovora.

4. Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja

Članak 32.

(1) Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja (u daljem tekstu: Povjerenstvo), je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske čiji rad je javan.

(2) Povjerenstvo provodi mjere i aktivnosti s ciljem postizanja efikasne i uspješne provedbe ovoga Zakona, a osobito:

- predlaže strategijske mjere za razvoj i unapređenje provedbe ovog Zakona
- sudjeluje u provedbi međudržavnih ugovora/sporazuma, u pripremi zaključenja novih međudržavnih ugovora/sporazuma, kao i u pripremi dogovora sa zemljama s kojima nisu zaključeni međudržavni ugovori/sporazumi
- daje prijedloge i mišljenja o pitanjima koja se odnose na provedbu ovog Zakona
- prati iskustva drugih država u područjima na koje se odnosi ovaj Zakon i predlaže Ministarstvu i Vladi Republike Hrvatske mjere za unapređenje suradnje.

(3) Članove Povjerenstva imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske iz redova nadležnih državnih tijela, ustanova, organizacija, instituta, vjerskih institucija i drugih koje se bave pitanjima iz ovog Zakona.

(4) Članove Povjerenstva, te predsjednika Povjerenstva i njegovog zamjenika predložit će Ministarstvo, uz prethodni prijedlog njihovih matičnih tijela, odnosno ustanova/institucija.

(5) Predsjednika Povjerenstva i zamjenika predsjednika Povjerenstva imenuje Vlada Republike Hrvatske iz redova članova Povjerenstva .

(6) Povjerenstvo za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske.

(7) Jedanput u tijeku kalendarske godine Povjerenstvo Vladi Republike Hrvatske podnosi Izvješće o radu u protekloj godini.

Članak 33.

Za rješavanje pojedinih segmenata pitanja obuhvaćenih ovim Zakonom, Ministarstvo može imenovati stručne radne skupine.

III. NADZOR

Članak 34.

Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

Članak 35.

(1) U slučaju da tijela jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba ne održavaju uređena groblja, prilazne putove ili oznake sukladno odredbama ovog Zakona, Ministarstvo izdaje nalog jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu za ispravljanjem propusta u održavanju.

(2) Ako jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb ne izvrše nalog, radove održavanja organizira Ministarstvo na teret financijskih sredstava jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba.

IV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 36.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici lokalne samouprave/Gradu Zagrebu ako:

- ne sklopi ugovor iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona
- odmah po sklapanju ugovora ne izvijesti Ministarstvo o sklopljenom ugovoru iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona
- u roku od 90 dana od stupanja na snagu Pravilnika iz članka 25. ovog Zakona ne dostavi Ministarstvu podatke o grobljima i grobovima žrtava iz ovog Zakona koji se nalaze na njezinom području
- na osnovi raspoloživih saznanja ne izvrši dopunu ili izmjenu postojeće knjige evidencije sukladno odredbama Pravilnika iz članka 25. ovog Zakona te o takvoj dopuni, odnosno izmjeni odmah ne izvijesti Ministarstvo
- ne izvrši obvezu iz članka 30. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 37.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje pravna osoba-izvođač radova ako:

- ne obavijesti nadležnu Policijsku upravu Ministarstva unutarnjih poslova o pronalasku posmrtnih ostataka sukladno članku 18. ovog Zakona
- ne obustavi radove odmah po pronalasku posmrtnih ostataka sukladno članku 18. ovog Zakona
- ako nastavi radove za vrijeme trajanja zabrane radova ili ako obavlja radove bez odobrenja Ministarstva unutarnjih poslova (članak 18.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka i pravna osoba iz članka 18. stavka 2. ovog Zakona.

(4) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi iz članka 18. stavka 2. ovog Zakona i fizička osoba iz članka 18. stavka 2. ovog Zakona.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaju važiti:

- Zakon o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu („Narodne novine“ broj 91/92)
- Zakon o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata („Narodne novine“ broj 31/11)
- Odluka o imenovanju predsjednika i članova Upravnog vijeća Ureda za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata („Narodne novine“ broj 82/11)
- Statut Ureda za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina od 28. srpnja 2011. godine, Klasa: 023-04/11-0001/11
- Opći i pojedinačni akti Ureda za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata doneseni temeljem Statuta od 28. srpnja 2011. godine i drugih propisa koji su važili na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 39.

Novčana sredstva zatečena u Fondu za obilježavanje i održavanje groblja i grobova pripadnika stranih oružanih sila na području Republike Hrvatske iz članka 7. Zakona o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu („Narodne novine“ broj 91/92), na dan stupanja na snagu ovog Zakona, prenose se u Državni proračun.

Članak 40.

U roku od devedeset dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, arhivu koja je nastala provedbom Zakona o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca pripadnika stranih oružanih sila političkih i ratnih zarobljenika na području

Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu („Narodne novine“ broj 91/92) , preuzet će Ministarstvo.

Članak 41.

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje s radom Ured za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata (u daljem tekstu: Ured).

(2) Ravnatelja Ureda i djelatnike Ureda koji su do dana stupanja na snagu ovog Zakona sklopili ugovore o radu, arhivu Ureda, uključujući i arhivu iz članka 30. Zakona o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata, osnovna sredstva i inventar Ureda, te prava i obveze Ureda preuzet će Ministarstvo.

(3) Sredstva na žiro računu Ureda zatečena na dan stupanja na snagu ovog Zakona bit će vraćena u Državni proračun.

Članak 42.

(1) Pravilnike iz članka 7. stavak 2., članka 12. stavak 3. i članka 25. ovog Zakona ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupnja na snagu ovog Zakona.

(2) Do donošenja Pravilnika iz članka 25. ovog Zakona, primjenjuje se Pravilnik o načinu i sadržaju vođenja evidencije i načinu obilježavanja i održavanja grobova pripadnika stranih oružanih sila („Narodne novine“ broj 18/93).

Članak 43.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

U članku 1. navodi se pravni temelj sadržan u međunarodnim propisima, te osnovna pitanja koja uređuje ovaj Zakon.

Uz članak 2.

Članak 2. definira osnovne pojmove kojima se bavi ovaj Zakon – žrtve Drugog svjetskog rata, žrtve poslijeratnog razdoblja, vojna groblja, vojna groblja u inozemstvu, groblje žrtava rata, groblje žrtava poslijeratnog razdoblja, groblja i grobovi, uređenje groblja, održavanje groblja i istraživanje grobova

Uz članak 3.

Ovim člankom Republika Hrvatska preuzima obvezu istraživanja i uređenja grobova žrtava poslijeratnog razdoblja i vođenja evidencija o pronađenim mjestima i broju žrtava, postupanja s pronađenim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja i njihovog dostojnog zbrinjavanja te dostojnog trajnog održavanja vojnih groblja, grobova žrtava rata i poslijeratnog razdoblja.

Uz članak 4.

Člankom 4. provedba ovog Zakona stavlja se u djelokrug ministarstva nadležnog za branitelje.

Uz članak 5.

Člankom 5. utvrđuje se djelokrug Ministarstva u svezi sustavnog istraživanja i uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja te postupanja s pronađenim posmrtnim ostacima žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. Utvrđuje se također djelokrug Ministarstva u svezi hrvatskih vojnih groblja u inozemstvu te provedbe zaključenih međudržavnih ugovora/sporazuma.

Uz članak 6.

Člankom 6. obveza trajnog dostojnog održavanja vojnih groblja, grobova žrtava rata i poslijeratnog razdoblja, stavlja se u nadležnost jedinica lokalne samouprave i grada Zagreb.

Uz članak 7.

U članku 7. utvrđuje se djelokrug Ministarstva branitelja u svezi istraživanja i uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja. Određuje se i donošenje pravilnika u svezi uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja i vođenja očevidnika, te donošenje godišnjeg programa uređenja.

Uz članak 8.

Člankom 8. ovlašćuje se Ministarstvo da od arhiva, muzeja, vjerskih institucija, upravnih organizacija, političkih organizacija, udruga građana i drugih pravnih osoba te drugih institucija, zahtjeva uvid u svu dokumentaciju kojom raspolažu, a koja je bitna za djelokrug Ministarstva branitelja predviđen ovim Zakonom.

Uz članak 9.

Člankom 9. uređuje se postupak potreban za pribavljanje dokumentacije koja se nalazi u inozemstvu.

Uz članak 10.

Člankom 10. uređuje se postupanje u slučaju osnovane sumnje na postojanje groblja žrtava poslijeratnog razdoblja.

Uz članak 11.

Ovim člankom predviđa se potreba suradnje s jedinicama lokalne samouprave i Gradom Zagrebom u poslovima uređenje groblja i prilaznih putova. Nadalje, obvezuju se vlasnici ili nositelji vlasničkih prava nad zemljištima na kojima su grobovi žrtava poslijeratnog razdoblja na omogućavanje pristupa grobljima te njihovog uređenja.

Uz članak 12.

Člankom 12. određuje se obilježavanje utvrđenih groblja žrtava poslijeratnog razdoblja te donošenje pravilnika koji će propisati tekst natpisa, oblik, veličinu i tehničko rješenje.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuje se mogućnost postavljanja i vjerskih obilježja na utvrđena groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, a u dogovoru s lokalnim vjerskim institucijama.

Uz članak 14.

Člankom 14. propisuje se mogućnost prijenosa posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja u posebnim okolnostima koje određuju prostorni, građevinski, prometni ili drugi uvjeti, te njihovog dostojnog zbrinjavanja. Također, propisuje se i financiranje troškova nastalih ovim radnjama.

Uz članak 15.

Člankom 15. propisuje se mogućnost ekshumacije i prijenosa posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja na opravdani zahtjev obitelji ili drugih osoba ili tijela. Također, propisuje se i financiranje troškova nastalih ovim radnjama.

Uz članak 16.

Člankom 16. propisuje se mogućnost identifikacije posmrtnih ostataka žrtava poslijeratnog razdoblja na opravdani zahtjev obitelji ili drugih osoba ili tijela. Također, propisuje se i financiranje troškova nastalih ovim radnjama.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisuje se financiranje istraživanja i uređenja groblja žrtava poslijeratnog razdoblja, a financijska sredstva se osiguravaju iz Državnog proračuna.

Uz članak 18.

Člankom 18. uređuje se postupanje u slučaju pronalaska posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata ili poslijeratnog razdoblja prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških radova ili ostalih pripremnih radova na gradilištima i intervencijama u zemljištu. Propisuju se obveze investitorima izvođačima radova ili vlasnicima zemljišta, obveze tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima kao i rokovi koje isti mogu odrediti za zaustavljanje daljnjih radova do asanacije posmrtnih ostataka.

Uz članak 19.

Člankom 19. propisuje se obveza Ministarstvu branitelja da organizira ekshumaciju, obradu i identifikaciju posmrtnih ostataka sukladno nalogu nadležnog suca istrage.

Uz članak 20.

Ovim člankom Ministarstvo branitelja se obvezuje na poduzimanje radnji za trajno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata ili poslijeratnog razdoblja pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških radova ili ostalih pripremnih radova na gradilištima i intervencijama u zemljištu.

Uz članak 21.

Člankom 21. propisuje se postupanje u slučaju pronalaska posmrtnih ostataka pripadnika stranih oružanih sila ili stranih državljana te financiranje troškova nastalih njihovom eventualnom ekshumacijom i prijenosom u matičnu državu, odnosno uređenjem vojnog groblja na području novo-otkrivenog groblja, donosno njihovim premještanjem na drugo odgovarajuće mjesto, sukladno zahtjevu njihove matične države.

Uz članak 22.

Članak 22. omogućuje provođenje ekshumacije i dostojnog trajnog zbrinjavanja posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških radova ili ostalih pripremnih radova na gradilištima i intervencijama u zemljištu, i kada se pravosudna tijela odrede nenadležnima.

Uz članak 23.

Ovaj članak propisuje obvezu evidentiranja pronađenih grobnih mjesta i utvrđenog broja posmrtnih ostataka u njima.

Uz članak 24.

Člankom 24. propisuje se financiranje ekshumacije, obrade i identifikacije posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških radova ili ostalih pripremnih radova na gradilištima i intervencijama u zemljištu a provedenih sukladno nalogu nadležnog suca istrage, te trajno zbrinjavanje tako pronađenih posmrtnih ostataka, kao i financiranje navedenih radnji u slučajevima kada se pravosudna tijela odrede nenadležnima.

Uz članak 25.

Članak 25. obvezuje jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata te žrtava poslijeratnog razdoblja, kao i grobovi pripadnika stranih oružanih sila na održavanje istih. Propisuje se također donošenje pravilnika o načinu i sadržaju vođenja evidencija te načinu obilježavanja i održavanja groblja i grobova iz ovog Zakona.

Uz članak 26.

Ovim člankom zabranjuje se prekopavanje, premještanje i mijenjanje izgleda groblja i grobova iz ovog Zakona bez prethodne suglasnosti Ministarstva, a u slučajevima kada se radi o vojnim grobljima pripadnika stranih oružanih sila bez suglasnosti i Ministarstva i njihovih matičnih država.

Uz članak 27.

Članak 27. obvezuje jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata te žrtava poslijeratnog razdoblja, kao i grobovi pripadnika stranih oružanih sila, da o istima vode evidencije, sukladno pravilniku kojeg će donijeti ministar nadležan za branitelje. Propisuju se također rokovi za dostavu podataka o postojećem stanju te dužnost dopune/izmjene evidencija sukladno odredbama propisanim pravilnikom.

Uz članak 28.

Ovim člankom jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb obvezuju se na financiranje i trajno održavanje novootkrivenih vojnih groblja, groblja žrtava rata i poslijeratnog razdoblja, te suradnju s Ministarstvom branitelja pri usklađivanju njihovog uređenja s dokumentima prostornog planiranja. Također je predviđena i suradnja s Ministarstvom kulture pri uređenju i održavanju groblja koja imaju iznimnu kulturno-povijesnu vrijednost.

Uz članak 29.

Članak 29. obvezuje jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem su području pronađeni posmrtni ostaci žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, da u slučaju

potrebe za njihovim premještanjem, osiguraju odgovarajuće mjesto za njihovo trajno zbrinjavanje.

Uz članak 30.

Članak 30. obvezuje jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb na čijem se području nalaze vojna groblja, groblja civilnih žrtava rata te žrtava poslijeratnog razdoblja, kao i grobovi pripadnika stranih oružanih sila, na dostavu godišnjeg izvješća o provedbi obveza iz ovog Zakona. Također obvezuje Ministarstvo branitelja da vodi skupnu evidenciju o grobljima i grobovima iz ovog Zakona.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuje se financiranje trajnog održavanja vojnih groblja, groblja žrtava rata i žrtava poslijeratnog razdoblja, kao i financiranje mjesta za trajno zbrinjavanje novopronađenih posmrtnih ostataka. Izvori financijskih sredstava za navedene obveze su: Državni proračun, proračun jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba, doznačena sredstva država potpisnica međudržavnih sporazuma.

Uz članak 32.

Članak 32. predviđa da Vlada Republike Hrvatske na osnivanje Povjerenstva za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. Određuje se djelokrug Povjerenstva, način imenovanja predsjednika, zamjenika i članova Povjerenstva, mandat i odgovornost Povjerenstva te obveza podnošenja izvješća o radu Vladi Republike Hrvatske.

Uz članak 33.

Ovim člankom Ministarstvu branitelja se dopušta imenovanje stručnih radnih skupina za rješavanje pojedinih segmenata pitanja obuhvaćenih ovim Zakonom.

Uz članak 34.

Ovim se člankom propisuje nadležnost Ministarstva branitelja za obavljanje upravnog nadzora.

Uz članak 35.

Člankom 35. Ministarstvu branitelja daje se ovlaštenje za nalaganje izvršenja obveza iz ovoga Zakona na teret sredstva jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba u slučaju kada jedinica lokalne samouprave ili Grad Zagreb ne izvrše nalog utemeljen na obvezama iz ovoga Zakona. .

Uz članak 36.

Ovim su člankom predviđene novčane kazne za prekršaje zbog neizvršenja najvažnijih obveza predviđenih ovim Zakonom od strane jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba. Novčane kazne u rasponu od 2.000,00 kuna do 20.000,00 kuna predviđene su za odgovorne osobe.

Uz članak 37.

Ovim su člankom predviđene novčane kazne za prekršaje pravnih osoba, odgovornih osoba u pravnim osobama i fizičkih osoba za prekršaje koji znače povredu najvažnijih obveza predviđenih ovim Zakonom. Predviđene su novčane kazne u rasponu od 2.000,00 kuna do 50.000,00 kuna.

Uz članak 38.

Člankom 38. predviđeno je da danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaju važiti dva zakona čiji je sadržaj uglavnom preuzet ovim Zakonom, te nema potrebe za daljim važenjem navedenih Zakona. Također je predviđen prestanak važnosti drugih propisa i Statuta Ureda, kao i drugih pojedinačnih i općih pravnih akata, jer isti gube svrhu postojanja nakon stupanja na snagu ovog Zakona.

Uz članak 39.

Ovim je člankom predviđeno da se sredstva, koja bi možebitno bila zatečena u Fondu za obilježavanje i održavanje groblja i grobova pripadnika stranih oružanih sila na području Republike Hrvatske iz Zakona o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu, na dan stupanja na snagu ovog Zakona, prenose u Državni proračun.

Uz članak 40.

Predviđen je rok od tri mjeseca za preuzimanje arhive koja je nastala provedbom Zakona o obilježavanju i održavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu.

Uz članak 41.

Ovim člankom je predviđeno da danom stupanja na snagu Zakona prestaje s radom Ured za pronalaženje, obilježavanje i održavanje grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugog svjetskog rata, a predviđeno je da ravnatelj Ureda i djelatnike, kao i arhivu, prava i obveze Ureda preuzme Ministarstvo branitelja, a da se sredstva zatečena na računu Ureda vrate u Državni proračun.

Uz članak 42.

Ovim člankom je određeno da ministar branitelja tri pravilnika predviđena ovim Zakonom donese u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, s tim da do stupanja na snagu Pravilnika iz čl.25. Zakona ostaje na snazi Pravilnik o načinu i sadržaju vođenja evidencije i načinu obilježavanja i održavanja grobova pripadnika stranih oružanih sila .

Uz članak 43.

Predviđeno je stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.